

1001
Taxa poștală plătită în numerar, conform
aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 30.520/1939

Anul VII, Nr. 5

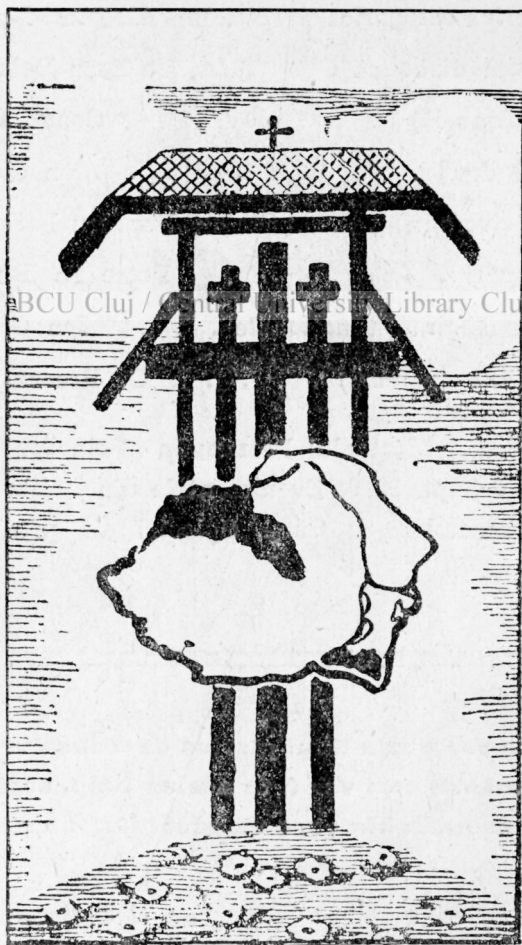
Septembrie 1943

ROMÂNIA EROICĂ

Director : ION COLFESCU-Delaturda

Redacția și Administrația : București, Strada Antim, 19

.....

.....
Imprimeriile „Informația Zilei” Str. Academiei 17. București.

CUPRINSUL :

<i>Copiii Neamului</i>	România Eroică
<i>Parașutiștii</i> (versuri)	I. Gr. Periețeanu
<i>Imperative categorice</i>	Ion Al. Bran-Lemeny
<i>O alianță diabolică</i>	Ion Colfescu-Delaturda
<i>Vadul</i> (nuvelă)	Const. Rîuleț
<i>„Portul dac“</i>	Ion Chelcea
<i>Mamei</i> (versuri)	Ștefan Popescu-Drăgușeni
<i>Preocupări</i>	Petre A. Butucea
<i>Eclipsa demnității naționale</i>	Ion Giurgea
<i>Rugăciune</i> (versuri)	G. Breazu-Ulmu

Cronica: † Mareșalul Prezan; În al cincilea an de război; 6 Sept. 1940; Evenimentele din Italia; Adunările scriitoricești; Cărți, Spicuri din presă etc.

Numai aceia vor purta titlul glorios de educatori ai generațiilor de mâine, cari vor fi în acelaș timp eroi spirituali ai neamului în care au văzut lumina zilei.

Din „Spirit și Materie“
de I. Colfescu-Delaturda

ROMÂNIA EROICĂ

REVISTA PENTRU PROMOVAREA ROMÂNISMULUI

Director:
Ion Colfescu-Delaturda

APARE LUNAR

Redacția și Administrația
București, Str. Antim, 19
Telefon 4.86.16

Copiii Neamului

S'a produs la Sibiu un eveniment menit să aibă, dacă va găsi imitatori, mari repercusiuni asupra dezvoltării viitoare a neamului.

Se dovedește încă odată că leagănul nostru fizic și spiritual e Transilvania. De aici ne-a venit în trecut marea reînviere a acestei provincii de băștină a românismului îi aparține azi marile inițiative.

„Telegraful Român“ Nr. 33 din 22 August 1943 ne aduce vestea înființării (în Județul Sibiu) a Cooperativei „Sănătatea Neamului“. Inspirația a venit dela I. P. S. Nicolae, arhiepiscop și mitropolit al Ardealului, iar inițiativa a aparținut d-lor Dr. Dumitru Stăniloae, rectorul Acad. Teol. Andreiane, Ion N. Cioian, președintele Federalei „Infrățirea“ din Sibiu, Dr. Ion Cosma, inspector general sanitar, și P. Apolzan, inspector general al învățământului primar.

I. P. S. Nicolae, în cuvântarea ce a ținut la adunarea de constituire, a pus în evidență problema capitală care se pune acestei noi cooperative: Infrățirea oamenilor mai înstăriți cu cei lipsiți, în spiritul Sf. Evangheliei, o grijă deosebită și o atenție mai mare, ocrotirii mamelor și copiilor. Și ne spune textual: „**Înlăturarea cauzelor cari produc boalele și moartea copiilor mici, trebuie să fie scopul de căpetenie al cooperativei noastre**“.

Iată, aici e marea problemă la ordinea zilei: **Copiii neamului**.

Adevărata avuție a unui neam, a noastră a tuturor, sunt copiii. În puterea, în destoinicia lor, ne stă viitorul.

Fiecare generație nu e decât un inel care leagă trecutul cu viitorul. Valoarea fiecăreia stă în facultatea de a transmite generației care o urmează patrimoniul pe care ea însăși l-a

moștenit dela generațiile scurse, cu menirea de a-l cultiva, mări și perpetua.

Poporul care nu-și cultivă progenitura este menit pieirei, la fel cu indivizii de ambele sexe, cari se lasă pradă plăcerilor trecătoare și trec prin viață fără a și-o transmite urmașilor, fără spirit de sacrificiu, pe altarul binelui comun, fără fapte eroice.

I. P. S. Nicolae dă pildă vie de ceea ce poate realiza omul care e pus la locul ce i se potrivește. Marii animatori produc bogății neprețuite prin însăș prezența lor la locul pentru care au fost pregătiți. Animatorul este totul în viața popoarelor, cași a instituțiilor. I. P. S. Nicolae calcă solid pe urmele celor mai mari ierarhi pe cari i-a avut vr'o dată românii. Remarcabilul său dinamism i-a asigurat selecțiunea unei echipe de energii creatoare, atât în sânul clerului pe care-l diriguește, cât și în lumea laică în care personalitatea sa i-a asigurat un rol determinant.

Grăție acestei spiritualități animatoare, la Sibiu s'a înfiripat cel mai puternic centru al noiei concepții de viață care va trebui să pue stăpânire mâine pe întregul popor român: **să-ți stabilești centrul de gravitate al vieții în sânul comunității din care faci parte, să trăiești și să mori după principiile eterne ale Evangheliei, să te naști a doua oară pentru Patria și Neamul tău.**

Din această spiritualitate s'a născut cooperativa „Sănătatea Neamului“. Problema sănătății fizice și morale a țăranului va trebui să devie problema de căpetenie pentru întreaga țară. Și problema nașterilor și a salvării vieții nouilor născuți va trebui să primeze orice altă preocupare.

Problema e prea gravă pentru a fi lăsată pe mâna guvernelor întâmplătoare. Această problemă trebuie să fie înfiptă în adâncuri, trebuie să intre în moravuri, în orice familie, în toate straturile societății, la sate și la orașe, pretutindeni.

Avem o puternică natalitate. Cât timp o vom avea, viitorul neamului va fi asigurat, oricât de grele ar fi încercările la cari ar fi supus. Dar această natalitate nu poate fi lăsată la voia întâmplării, nu poate fi considerată ca o simplă funcție fiziologică.

Grija mamei și a copilului trebuie să intre în preocupările

noastre de fiecare moment. O puternică legislație trebuie pregătită în acest scop.

Actul creațiunii omului de mâine este cel mai mare din viața noastră. Curățenia trupească și sufletească a mamei, păstrarea și cultivarea operei ei creatoare va trebui să ne intre în sânge și să facă obiectul preocupărilor permanente ale tuturor organelor de conducere și de răspundere.

Nicio femeie să nu treacă prin viață fără a-și îndeplini rolul integral de mamă, și nici un nou născut să nu fie lipsit de protecția caldă și salvatoare a comunității, a neamului întreg. Femeec care se risipește comite o crimă față de neamul său. Bărbatul care uită că nu trăește pentru el, ci pentru urmașii săi, pentru neamul din care face parte, alunecă pe aceeaș pantă.

Generațiile cari vin de dincolo de existență și bat puternic prin noi la porțile vieții trebuie să le găsească larg deschise. De înălțimea morală la care ne găsim depinde buna lor primire.

Evanghelia lui Christos, spiritul eroic, devotamentul neprecupețit față de aproapele, iubirea adâncă de Neam și Patrie sunt puterile nemuritoare cari trebuie să prezideze la apariția lor pe pământ.

Aceasta e semnificația înființării la Sibiu a cooperativei „Sănătatea Neamului“. E un început. Inițiativa trebuia să vie de acolo, unde arde cu mai multă intensitate focul sacru al Evangheliei și al iubirii de Neam și Patrie.

Dar această inițiativă va trebui să se generalizeze. Va trebui să producă roade bogate, să fecundeze țara întreagă.

Avem o măreață pildă vie care ne vine dela Sibiu. Inițiativa particulară înfiripată în atmosfera evanghelică radiată de I. P. S. Nicolae nu poate rămânea un gest izolat într'un colț de țară. Ea trebuie să producă roadele cele mai bogate în tot cuprinsul teritoriilor locuite de români.

Deaceea trebuie să constatăm că ne găsim în fața unui eveniment de răscruce de drum. Lumea nouă care se naște, noua involuție a spiritului în materie, vibrează cu putere în capitala spirituală de astăzi a Ardealului românesc.

Geniul Patriei de baștină a românilor, Ardealul, are din nou cuvântul. Noua renaștere pornește tot de pe plaiurile în-

sortite din cari au eşit în trecut purtătorii de cuvânt ai redeşteptătorii noastre naţionale de altă dată.

EVANGHELIA, CRUCEA, PATRIA, NEAMUL, MAMA, COPILUL; iată puterile dătătoare de viaţă cari apar la orizont, odată cu iniţiativa luată sub inspiraţia I. P. S. S. Nicolae pentru înfiinţarea cooperativei „Sănătatea Neamului”.

Ardealul a ridicat un nou stindard. Să ne înşiruim cu toţii cu entuziasm sub faldurile lui.

COPILII NEAMULUI VOR FI SALVAȚI.

„România Eroică”

Parașutiștii ¹⁾

BCU Fierbea cerescul ocean în Izăneary Cluj

De nouri purpurii involburat.

Din hău, cuirasate 'n sbor planat

Iși profilau aripile, bizare;

Sub ele, neașteptată mîșunare,

Ce, poate, din spirături a picat,

Meduzele noianului străbat

Adnăcul cu-o vrăjită scufundare.

Pe rînd, ating pămîntul. Ca 'n povești

Cînd es din nuferi roiuri ostășești,

Răsar dintre carole uriașe,

Arhanghelii tăriei și pornesc

Să 'nfrunte hoardele vrăjmașe,

Spe-a desrobi ogorul românesc.

I. GR. PERIȚEANU

1) Din volumul *Isvorul Anilor*.

Imperative categorice

1. Să creiăm solidaritatea națională, de sus până jos, cu toate mijloacele: politice, morale, sociale.

2. Să știm, că spațiul nostru vital se întinde până acolo, până unde se aude slovă românească și palpitări de inimi geto-daco-romane.

3. Să știm, că puterea și prestigiul unei țări și a unei națiuni nu constă numai în vitejia ostașului, ci și într-o perfec-tă, integrală și strânsă concordanță sufletească.

4. Să curățim grădina neamului de neghina elementelor inadaptabile la noua spiritualitate a eroismului creator de va-lori morale și spirituale.

5. Să știm, că dragostea pentru tineret trebuie manifestată și dovedită prin fapte de înțelegere și iubire reală, părin-tească, iar nu prin vorbe și subterfugii.

6. Vârșnicii să fie pilduitori în toate manifestările vie-ții lor.

7. Tinerii să nu scape din vedere viziunea ideală din su-fletul lor, dar nici să nu se situeze în opoziție cu cei în etate, încărunțiți în cinste și muncă. Meritele, caracterul și valo-a-re se verifică abia cu vârsta.

8. Să știm, că invidia, orgoliul și egoismul sunt cei mai răi călăuzitori în viață. Ele ne duc, de obicei, la prăbușire.

9. Să ne consultăm conștiința, în clipe de singurătate și reculegere, fără a o silui, urmând calea ei, și știind, că ea este vocea sacră, prin care, singură, ținem contactul cu Dum-nezeu.

10. Să ne rugăm în solitudine pentru biruința ostașului nostru, pentru eroi și martiri și pentru toți cei în suferință.

11. Să combatem cu tărie și în permanență puterile iadu-lui, întruchipate, în înclăștarea actuală, prin iudaism și bol-șevism.

12. Să știm, că lupta de azi este pe viață și pe moarte. In-tre iudaism și bolșevism, pe de-o parte, și între Europa creș-tină și națională, condusă de Axă, nu poate interveni nici-o împăcare, nici-o transacție, nici-un compromis. Desființarea Cominternului este o stupidă și sinistru ironie.

IOAN AL. BRAN. LEMENY

O alianță diabolică

În războiul trecut, beligeranții s'au oprit osteniți, la jumătatea drumului. Învingătorii de atunci nu au știut să înlăture pericolele cari puteau năruî în viitor roadele victoriei lor, câștigată cu sacrificiile maselor largi ale popoarelor respective.

Ei au lăsat să se desvolte în coasta lor puterea dizolvantă care avea într-o zi să amenințe civilizația și cultura întregului glob. În haosul dela 1918—19 nu ar fi fost nevoie de prea multe efortări pentru a arunca ordine în anarhia rusească.

Egoismul învingătorilor și lipsa lor totală de prevedere i-au împiedicat însă ca să înăbușe pericolul în lfașe, în faza lui inițială.

Deatunci însă pericolul a continuat să crească, până când a ajuns în faza acută în care se găsește astăzi.

În timp de peste două decenii, nu numai că nu s'a luat nicio măsură de stăvilire a răului, dar s'a făcut tot ce se putea pentru ca bolșevismul să se poată desvolta nestingherit. S'a făcut un „cordon sanitar“ în jurul Sovietelor. S'a dezarmat Germania. S'a organizat o serie de state tampon între Marea Nordului și Mediterana. Și s'a discutat la Liga Națiunilor. În timpul acesta monstrul, izolat, pus la adăpost de orice ochiu indiscret, se desvolta nestingherit, iar germenul descompunerii pătrundea prin toți porii în statele învingătoare și pretutindeni.

Spania și Franța ajunseseră pe marginea prăpastiei.

Trei state de pe glob au eșit din înconștienta, criminala nepăsare: Italia, Germania și Japonia. Înconștiența însă a mers atât de departe, încât s'au luat toate măsurile pentru ca acestor state să le fie paralizate mișcările, cu toate că eșirea lor pe teren era singura garanție.

O singură mare preocupare prima pe toate celelalte: Germania, Japonia și Italia amenințau pozițiile dominante ale Angliei și Statelor Unite. Statele trezite la viață trebuiau să fie neapărat înăbușite în năzuințele lor de desvoltare. Aceasta a fost grija de căpetenie care a animat politica externă a statelor așa zise democratice. La aceasta se reducea în esență rolul răposatei Ligi a Națiunilor.

În timpul acesta bolșevismul și iudaismul au avut grija ca să cultive anarhia, dezarmarea și lașitatea în aceste state, în rândurile învingătorilor de altă dată.

Și astfel s'a pregătit terenul pentru actualul conflict care infestază întreaga omenire. În Europa, așa zisele state democratice nu mai contau ca puteri militare. Aici singurele puteri cari puteau fi puse deacurmezișul bolșevismului și al iudaismului erau Germania și Italia. În interesul acestor două plăgi universale puterile amintite trebuiau nimicite și scoase din circulație. Numai prin nimicirea acestor puteri se putea da frâu liber bolșevismului și iudaismului ca să pună stăpânire pe glob.

Dela pacea dela Versailles și până la izbucnirea actualului război, bolșevismul și iudaismul au avut tot timpul pentru a-și pregăti terenul.

Chestiunea cea mare era ca să se înlăture puterea militară formidabilă a Germaniei. Nici bolșevismul, și cu atât mai puțin iudaismul, nu se simțeau în stare să ajungă la un asemenea rezultat.

Trebuia să se găsească un alt mijloc. Și mijlocul a fost găsit. Puterea dizolvantă a iudaismului a intrat în joc. Germania și Italia trebuiau scoase din luptă printr'un război european. Burghezii trebuiau să se măcelărească reciproc. În golul care se va produce în urma acestui măcel, cele două puteri destructive își puteau satisface toate aspirațiunile lor.

Rezultatul a întrecut așteptările. Nu numai cele mai nobile popoare ale Europei, dar și Japonia și întreaga Americă au fost atrase în conflict.

Războiul s'a transformat într'o nimicire universală. Toate puterile iadului s'au coalizat pentru a nimici tot ce e mai nobil și mai distins în omenire, înseși izvoarele ei de cultură și progres.

Odată conflictul iscat, s'a putut vedea că bolșevismul și iudaismul erau cu mult mai periculoși decât și-ar fi putut imagina cele mai prevăzătoare inteligențe. S'a stabilit că vreme de peste două decenii s'a aruncat, cu o dibăcie diabolică, praf în ochii victimelor în perspectivă.

Din fericire războiul cu Sovietele a izbucnit înainte de vreme. Germanii și noi toți nu ne-am lăsat înșelați. Ofensiva

germană, ajutată de aliații ei, în vara anului 1941, a dejucaț planul iudeo-bolșevicilor. Cu toate acestea situația nu e mai puțin periculoasă.

Războiul între popoarele nobile ale globului s'a declanșat. El consumă cele mai prețioase energii și distruge bogățiile acumulate de sute de generații de aprigi muncitori în ogorul culturii și civilizației umane.

Primul scop diabolic a fost atins: „**Infamii**“ de burghezi se măcelăresc și se distrug între ei. Se autodistrug. Se sinucid. Au căzut în cursa în mod diabolic întinsă de satana iudeo-bolșevică.

Ei înșiși s'au însărcinat ca să deschidă drumul larg invaziei și prăpădului; să pregătească distrugerea civilizației creștine; să arunce în sclavia iudei popoarele arice, să distrugă izvoarele milenare ale culturii și să aducă haosul și întunericul în omenire.

Statele „burgheze“ s'au făcut avantgarda prăpădului. Cele mai nobile popoare ale globului se măcelăresc și se distrug între ele.

E un câștig inapreciabil pentru iudeo-bolșevici. E cea mai mare crimă pe care popoarele arice și creștine au putut să o comită față de ele însele, față de cultura și civilizația rasei albe, față de omenire.

Ele însele au frământat globul pentru a scoate la suprafață forțele adverse ale altor rase cari le vor pregăti mâine mormântul.

Forțele materialiste ale iudeo-bolșevicilor s'au dovedit mai periculoase decât și-ar fi putut oricine imagina. Din fericiire însă și ofensiva energetică a aceloră dintre popoarele arice cari s'au ridicat în fața lor, s'a dovedit la înălțime. S'a dovedit că energia creatoare a acestor popoare nu-și poate găsi rival.

Germanii, italienii, românii, flancați de finlandezi și secondați de contingentele date și de alte popoare din Europa, au putut până acum să ție în loc puhoiul și să înlăture prăpădul. Ele vor fi în stare să-l ție în frâu și de aci înainte. Sarcina va fi foarte grea, va fi istovitoare, dar va fi dusă la bun sfârșit.

Dar trebuie să cunoaștem bine problema și să-i disecăm toate aspectele.

Victoria bolșevicilor ne-ar aduce moartea. Înlăturarea lor

prin victoria anglo-americanilor și printr'o anumită intervenție problematică a lor, ne-ar aduce sclavia iudei și moartea spirituală.

Și într'un caz și în altul s'ar institui domnia iudei în rândurile rasei albe. Cultura și civilizația creștină ar fi condamnată. Acesta ar fi primul simptom de descompunere universală care ar apare la orizont.

Anglo-americanii luptă pentru propria lor nimicire. Dominată de jidani, această periferie a rasei albe s'a organizat în cel mai puternic sprijin al iudeo-bolșevicilor.

Pentru interese de moment uită propriul destin, destinul rasei din care face parte. La remorca jidanilor, ei înfig pumnalul pe la spate în cultura și civilizația milenară a Europei.

În războiul acesta nu se rezolvă chestiunea comunismului propriu zis. Așa zisul comunism se va rezolva pe altă cale. Creștinii primitivi erau și ei comuniști. Morala creștină preconizează chiar principiul desinteresării, al sacrificiului pentru aproapele: **Să-l iubești ca pe tine însuși, să-l ajuți, să-l salvezi, să te sacrifici pentru el.**

Din creștinism răsare un comunism care te înalță, te formează, te ridică spre Dumnezeu.

Câte opere mărețe nu s'au făcut sub egida spiritului de sacrificiu, a solidarității umane, a iubirii deaproapelui, a spiritului de comunitate de soartă, a dezinteresării creștine!

Desființarea sclavajului, operele samaritene de pretutindeni, înlănzirea moravurilor, salvarea văduvei și orfanului, a celui slab și oropsit; sunt totatătea transformări creștine cari ne duc pe calea solidarității universale.

Creștinismul însuș pune bazele adevăratului comunism. Dar nu despre acest comunism e vorba în acest război. Aici e vorba de materialism și abrutizare. Aici e vorba despre comunismul lui Stalin, al iudei; despre nimicirea bunurilor culturii și civilizației creștine; despre aruncarea omului în stare de barbarie; despre transformarea lui în ROBOT la dispoziția iudei; despre teroarea blestemăților, a celor fără Dumnezeu; despre aneantizarea, despre nimicirea, despre asasinarea prin ură sălbatică barbară și iudaică, a tot ce este nobil, a tot ce e spiritualizat în omenire, în profitul plevei umane de pretutindeni pusă la remorca iudaismului și a materialismului celui mai

abject. Aici e vorba de o nouă răstignire a lui Christ și a bine-lui în general, în personalitatea popoarelor cari s'au format și au crescut sub egida Sfintei Evanghelii ; aici e vorba de punerea în funcție a forțelor satanice, a trădării lui Kain, pentru a arunca omenirea într'o nouă perioadă de barbarie și prăpăd.

La aceasta se reduce concursul pe care-l dă în acest război anglo-saxonii bolșevismul. E cea mai favorabilă conjunctură ce i se putea crea pentru a-și putea ajunge scopul : **puterile arice împărțite în facțiuni cari să se paralizaze și nimicască reciproc..**

La acest rezultat nu se putea ajunge decât prin orbirea totală a acestor popoare, prin pervertirea conducătorilor lor, prin punerea lor la dispoziția iudeo-masonilor de pretutindeni.

E cea mai mare crimă pe care rasa arică a putut să o comită față de ea însăși. Prin asmuțirea uneia contra alteia a celor două tabere în încăerare mortală, și prin întreținerea incendiului pe care l-au provocat, iudaismul a dat cea mai reușită lovitură din cursul istoriei sale.

Barbarii dela nord și periferia arică alcătuiesc astăzi cele mai puternice forțe armate cunoscute în istorie puse la dispoziția iudaismului dizolvant. Și cele mai întunecate perspective planează asupra lumii.

În aceste împrejurări, trei ipoteze se pot pune cu privire la rezultatul conflictului :

Zdrobirea rușilor de către germani, cari, la rândul lor, vor fi și ei zdrobiți de anglo-americani ; Victoria completă a germanilor și a aliaților lor contra ambelor tabere coalizate, contra rușilor și contra anglo-saxonilor ; Victoria completă a dușmanilor axei.

Am pus în prima linie ipoteza zdrobirii germanilor și rușilor în același timp, pentru că sunt atâți naivi cari o cred posibilă.

Aceștia se pun în ipoteza că slavii barbari dela nord nu vor fi lăsați de anglo-saxoni să pue stăpânire pe Europa și să distrugă focarele de civilizație.

În scopul nimicirii Rușilor, tot atât de periculoși pentru anglo-saxoni, cași pentru celelalte popoare, se tergiversează de atâta timp cu crearea celui de al doilea front în Europa.

Se dă astfel răgaz germanilor și rușilor ca să se macine

reciproc, pentruca la urmă anglo-americanii să-i poată nimici pe amândoi.

Am spus că concepția e naivă, căci pe lângă că implică o trădare odioasă din partea anglo-saxonilor față de aliatul lor bolșevic, trădare de care la urma urmei ar putea fi capabili, dată fiind morala abilă de care se conduc, dar trebuie să avem în vedere că dacă armata bolșevicilor a putut să ție piept celei mai puternice armate de pe glob, și să obție față de ea și anumite victorii răsunătoare, această armată va găsi cu eficacitate și mijlocul ca să împiedice orice amestec al anglo-saxonilor pe teritoriile râvnite de sovietici.

Tot acești naivi mai spun că anglo-americanii vor impune principiile democratice, în virtutea cărora se va asigura autodeterminarea și libertatea tuturor popoarelor.

Se uită că acest principiu nu poate fi aplicat în împrejurările actuale. Principiul ar trebui să fie aplicat întâi în Rusia Sovietică. E o chestiune gravă de salubritate mondială înlăturarea barbariei bolșevice de pe imensul spațiu rusesc.

O Rusie luptătoare alături de anglo-saxoni și în conformitate cu însuși concepțiile acestora nu se poate însă îmbucătăți. Rusia, chiar zdrobiă, va trebui să rămână, în cazul cel mai fericit pentru popoarele înconjurătoare, în frontierele ei dela 1918.

O asemenea Rusie rămâne tot atât de periculoasă, cași o Rusie pe deplin victorioasă. Ea s'a dovedit o putere militară care, spre deosebire de celelalte puteri armate ce-i sunt aliate, a reușit să se impue față de germani.

Mentalitatea bolșevică eșită din război cu o asemenea aureolă, în mai puțin decât câteva decenii, va fi în stare să creeze noi forțe cu cari să pornească, de astădată fără replică, la cucerirea lumii.

În adevăr cine ar mai putea să-i stea în cale! Odată Germania înlăturată, e ridicol să ne închipuim că eventualele state tampon, ce ar fi să se reînființeze dela Marea Nordului și până la Egipt, ar putea să o ție în șah. Și cu atât mai puțin nu ne putem închipui că armatele anglo-americane și ale Franței reconstituită ar ocupa Europa pentru a sta ca o stâncă de granit în fața percolului mortal dela răsărit.

Problema rusă nu se poate rezolva decât prin victoria com-

pletă a germanilor și a aliaților lor. Pericolul barbarilor dela nord nu poate fi înlăturat decât prin eliminarea lor definitivă din Europa. În acest scop granițele acestui continent trebuie să-mpinse mult spre răsărit, popoarele din aceste regiuni complet eliberate și remorcate la carul culturii și civilizației europene.

Numai prin asanarea completă a imensului spațiu rusesc, Europa va fi eliberată de presiunea barbariei, de imixtiunile asiatice, de infiltrațiunile mongolice în spațiul ei vital. Numai prin această însănătoșire radicală, Europa va putea redeveni ea însăși și să-și asigure liniștita dezvoltare în viitor.

În ipoteza a treia soarta Europei și a lumii e pe deplin pecetluită. Germanii distrugerii vor fi semănați din belșug. Arienii vor eși din circulație. Numai naivii pot crede că, după nimicirea Europei, anglo-americanii ar fi în stare să ia în mână și să-și îndrepte îndrăgii și îndrăgii lor mercantile să-l ducă mai departe în triumf. Ele însele își vor fi săpat groapa. Anarhia și barbaria bolșevică vor pune stăpânire și pe ele.

Iuda și satana vor rămâne singuri stăpâni.

Trebuie să vedem clar în evenimente. Ne amenință cel mai mortal pericol care ne-a pândit vreodată.

Defecțiunea anglo-americană de pe linia cea dreaptă a apărării rasei proprii a dat putință inamicilor milenari ai Europei să o amenințe în însăși existența ei. Anglo-americanii s'au pus deacurmezișul celor mai vitale interese ale noastre.

Trebuie să avem energia de a vedea clar, curajul de a spune, și mijloacele de a înlătura primejdia mortală pe care armatele Anglo-americane o poartă cu ele.

Fie bolșevici, fie anglo-saxone, armatele inamicilor axei nu pot aduce în cutele drapelurilor lor decât moartea Europei.

ION COLFESCU-DELATURDA

Incurajați „ROMÂNIA EROICĂ“

Citiți-o și răspândiți-o.

Faceți-o să treacă din mână în mână.

Vadul

Când Sissy Marian a cumpărat, chilipir, acum câțiva ani, casa din strada Alexandru Odobescu Nr. 1 bis, toată lumea a întrebat-o dacă n'a înebunit.

Cei cari o cunoșteau mai bine — rudele, pritenele vechi, — își exprimau convingerea că de bună seamă a luat-o, pentru că habar nu are ce a fost acolo. Altfel nu se vâra ea într'o asemenea văgăună.

Sissy Marian i-a asigurat, pe toți, că a știut foarte bine cine ședea acolo, când a semnat contractul de vânzare-cumpărare, dar ei nu-i pasă : omul sfințește locul. Ce, casele în cari au stat preteșele dragostei să nu se mai închirieze, să nu se mai vândă ? Dacă s'ar vota o lege ca aceste locuințe să fie dăruite sau arse, fără îndoială că, — în câteva decenii — pământul întreg ar rămâne o ruină. Prin ce casă n'a trecut măcar o fecioară nebună, măcar o frumoasă păcătoasă ?

Adevărul e că, înainte de a cumpăra imobilul, nimeni nu i-a spus că la Nr. 1 bis, în strada Al. Odobescu, era de mulți ani, leagănul cel mai vestit al hetaielor cetății. După ce aflase, prin bunăvoința prietenelor, era prea târziu : ar fi trebuit să cheltuiască enorm ca să anuleze contractul, să se mute din nou, să-și strice mobila și nervii. Mai mare scandalul ! Și pentru ce ? Reputația unei case ! Dar chiar oameni cu o reputație nu prea frumoasă își văd de treabă și sunt stimați de toată lumea. Dar un imobil ! Ce-i păsa ei cine a stat acolo ? Dacă ar fi venit, de pildă, din provincie, deunde ar fi aflat el ce se vorbește despre proprietate ? N'o interesează !

Ea, Sissy Marian era prea sus în stima tuturilor, ca să-i poată umbri reputația faima din trecut a actualei sale locuințe. Grija asta s'o aibă ea : că a stat nu știu cine, înaintea ei, în casa pe care o ocupă acum ! De fapt prietenele o invidiau pentru ocazia ce găsisse : luase o casă de două milioane, cu câteva sute de mii. O afacere strălucită, se spunea prin saloane, adăugându-se că „acest noroc are și un mic punct negru, dar cucoanele nu-și prea fac, după războiu, atâtea scrupule morale“.

D-na Marian nici nu se sinchisea când auzea, în societate, pe câte o moțată :

— „Dar nu m'aş fi mutat, într'o asemenea „speluncă“, să-mi fi dat miliarde !“

— „S'a bucurat Marianca de eftinătate. Păi a ştiut el, proprietarul, de ce a dat-o pe nimic : pentru că avea flegmonul ăsta. Eu cred că ar fi dat-o şi mai eftin, numai să scape de ea, de ruşine“.

— Eu, să fi fost în locul lui, îi mai dam şi dela mine celui dintâi cumpărător, numai să mă debarasez de pacoste ! Păi ce, e puţin lucru să-ţi iasă, mă rog, numele că patronezi astfel de întreprinderi productive ?“

— „Chilipir — chilipir, nu zic ba, dar mai bine îşi lua o căscioară mai micuţă, cu teren mai îngust, dar în schimb curată. Ce folos că s'a pricopsit cu hărăbăia aia mare, căreia numai felinarul roşu îi mai lipseşte !“

Aşa grăia mahalaua. D-na Marian tăcea.

E drept că primele zile, după mutare, i-au fost lui Sissy Marian, foarte neplăcute. Era mereu supărată de oaspeţi nocturni : ciocănituri în uşă, discrete bătăi în geamuri, clanţele încercate în fiecare clipă, semne de nerăbdare, serenade în surdină. Ba s'a ivit chiar câte un betiv care încerca să intre cu forţa în casă, imbrâncit şi plesnit de Julişca, bucătăreasa cât uşa, pe care o moştenise dela răposatul ei bărbat. Abea îi convingea să plece palmele late şi butucănoase ale unguroaicei şi se pomenea, din nou, cu ei, sau cu alţii — cine sta să-i identifice ? Unul striga în gura mare :

— „Aici e local public ? Ce, îi primiţi numai pe sprânceană ?“

Slujnica îşi pusese după uşă un ciomag şi, când vedea că nu mai putea să-i răsbească, îi mai croia şi cu el şi-i puneă pe goană.

A răbdat o vreme, dar — în sfârşit — a dat Dumnezeu şi musafirii începură să se mai rărească : aflaseră, de bună seamă, unii dela alţii, că uşile sunt acum zăvorite.

O mai necăjeau, câteodată, prietenele răutăcioase :

— Nu pot să vin la tine, dragă, mi-e imposibil ! Ce, să zică lumea că mă duc la întâlnire ? Sunt case în care nu se poate intra fără să-ţi laşi afară reputaţia“.

O fostă colegă de şcoală, vestită în toate cercurile pentru apucăturile ei libere, nudistă cu reputaţie, îi zisese :

— „Când oi eşi dela tine, te pomeneşti că mă înhaţă agenţii brigăzii de moravuri !“

Văduvă tânără, frumoasă, cu ceva avere, Sissy Marian era pururea înconjurată de o ceată de suspinători, din care fiecare o ceruseră în căsătorie cel puțin odată. Dar ea era hotărâtă să deschidă bine ochii, de astă dată. Se păcălise prima oară. Regretatul Marian, fusese cel mai stricat om din București și deaceea murise la 30 ani. Bun, cinstit, muncitor, în schimb bea de stingea și umbla după femei, lipsind cu săptămânile de acasă. Om nă răvaș!

Acum Sissy crede că are destulă experiență spre a nu mai face un pas greșit. Dece s'ar grăbi? Norocul tot îi va veni, — dacă o fi să vie. În definitiv dece era să-și pună capul sănătos sub evanghelie? Casă avea — nu glumă: un mic palat — acțiuni de peste un milion la băncile cele mai sigure, putea să trăiască fără grijă de acum încolo. Nu știa ce fel de cercetări să mai facă, atunci când o cerea cineva. Își punea neamurile și pritenele să se intereseze de el, ce apucături are, dacă bea, dacă joacă pe la cluburi, cărți... Rar om despre care se vorbește numai de bine, — rar informator obiectiv. După trista experiență, făcută cu prilejul primei sale căsătorii, Sissy Marian nu-și mai dădea seama de lucrurile acestea. Recurse chiar la serviciile îndoelnice ale unui așa botezat detectiv particular. Acesta o storcea de bani regulat, spre a-i comunica, invariabil, că „tânărul are o prietenă“. Dar ce tânăr, în lumea asta mare, n'are o prietenă? Toată lumea cunoaște daraverile stea, afară de frumoasa văduvă din strada Alexandru Odobescu.

Pe unul îl refuzase, pentru că ar fi avut nasul prea mare, deși era un băiat excelent; pe altul, din potrivă, pentru că avea nasul prea mic și „cârnia“ ar fi un semn de obrăsnicie; pe vreo doi, pentru că erau prea mărunți; iar pe alții câțiva pentru că erau prea înalți; pe cei mai mulți pentru că erau încurcați sau îndrăgeau băutura, — ca și repausatul.

Și anii, nepăsători, treceau fără să se mai întoarcă.

Sissy Marian, sătulă de căsnicie, se simțea bine în casa ei, tăind cupoanele, ce-i aduceau un venit suficient, curtată de toți, respingându-i în mod delicat cu grămada, singură, între lucrșoarele ei, pe care le iubea ca pe niște rude.

Nu băga de seamă că timpul se scurge, cercul de admiratori se restrânge și numărul candidaților la mâna ei scade treptat.

Intr'un rând era aproape să se înțeleagă cu un talentat artist, dar când stătu mai mult de vorbă cu el, constată că n'a citit nici măcar zece cărți în viața lui, că-i îngâmfat, plin de personalitatea sa și simplu de tot. În sfârșit se logodi cu un ofițer, când primi următorul bilet :

Stimată doamnă Marian,

„Are trei copii cu mine, te rog nu-mi face răul ăsta. D-ta te poți mărita ușor cu un altul, eu însă rămân pe drumuri“.

O nenorocită.

Așa a rămas Sissy Marian nemăritată. Era gata să condamne pe oricine, fără a cerceta în mod serios dacă e sau nu vinovat. Mai târziu a aflat că nenorocita cu trei copii, ce-i trimisese anonima, era chiar artistul analfabet pe care-l refuzase. În timpul acesta însă ofițerul făcuse o partidă strălucită și plecase în străinătate, de bună seamă ca s'o uite.

Și anii treceau cu aceeaș grabă, prin strada Al. Odobescu Nr. 1 bis, ca și prin alte părți. Veni cascada băncilor și prăbușirea acțiunilor — din milionul ei nu mai rămase decât un maldăr de imprimate multicolore, hârtie maculatură, enervantă prin amintirile ce stârneau.

Sissy nu mai avea acum nici un venit, nici o avere, în afară de casa în care locuia. Prietenele se răriră, de când Julișca nu mai făcea de câte cinci șase ori ocolul musafirilor cu tăvile încărcate de bunătăți.

Oglinzile se obrăsniciră de tot : îi aruncau în față defec-te pe care ea le tăgăduia cu încăpățănare. Croitoreasa pretin-dea că talia ei ar lua proporții monumentale — mai ales de-când nu mai cheltuia nebunește pe toalete de seară. Nici o ro-chie nu-i mai venea bine : după opinia croitoresei se îngrășase din cale afară. Sissy Marian ajunsese acum o cucoană plantu-roasă, îmbrăcată cam fără gust, cu blănuri roase pe margini și cu pălării scumpe, dar demodate. Intrebuința parfumuri de calitate a doua și își ocolea fostele prietene, evita vechile cercuri.

Și anii treceau de astă dată, prin strada Alexandru Odo-bescu Nr. 1 bis, parcă mai repede decum se scurgeau, pe vre-muri în strada Frumoasă, unde șezuse înainte de a cumpăra casa rău famată. Dădu drumul Julișcei, pentru că nu mai avea

de unde să-i plătească, nu două mii de lei pe lună, cât avea la început, dar nici măcar o mie, cât îi făcuse în urmă. Acum gătea singură, își luase o fetiță cu anul ca s'o trimită la târguit.

Altfel era liniștită, deși, din când în când, tot se mai abăteau trecători întârziați pela ușa ei. Mulți veneau cu mașina deadreptul dela gară : erau din cei ce nu dăduseră de mult pe acolo, provinciali sosiți din cine știe ce depărtări albastre.

N'o mai vizita nici o prietenă, nici o rudă : nu mai avea ce să le dea. Rămăsese singură, ca eroul colosului dramatic dela Nord, numai că nu era deloc puternică. Singura ei forță era slăbiciunea, erau lacrimile — iată ce-i mai rămăsese. Ipotecă locuința, într'o răsvrătire a ființei sale de altă dată. Ce, să sufere, ca să lase casa moștenire altora ? Doi-trei ani învie vechea splendoare : toalete plimbări, strand, serate. Dar prietenii îi dădeau acum să înțeleagă că, la vârsta și la proporțiile ei fizice, ar trebui ca dânsa să-i curteze și să le facă daruri.

Stând izolată, în casa asta mare, era surprinsă de neliști ciudate. Banii, după ipotecă, sburaseră și acum, nu mai avea cu ce să-și plătească ratele, dobânzile. Rămăsese, de astă dată, și mai singură. Incepuse să înțeleagă, în sfârșit, partea de tot prozaică a vieții. Ori cât se sbătea ca să nu priceapă, era zadarnic.

Singuratică își închipuia, în nopțile de nesomn, orgiile petrecute între pereții locuinței sale, înainte de a o cumpăra dânsa. Vedea, între vis și viață, pe când sta lungită în chaise-longue, bărbați frumoși înaintând în spre ea cu mâna dreaptă întinsă, oferindu-i cupe de șampanie. Noaptea se desfășuraseră aici acele petreceri sardanapalice. I se părea că, în aer, plutesc încă miresmele parfumurilor stropite pretutindeni, amintirile sărutărilor pătimașe, ecourile strigătelor de iubire și de beție ale mercenarilor dragostei. Vedea danțuri în vârtej, hore de trupuri goale, auzea o muzică inexistentă.

Cât fusese de fericită, înainte de a intra în casa asta ! Acum ajunsese la vorbele din Apocalips : „cu cât s'a slăvit pe sine și s'a desfătat, pre atât dați ei chin și plângere“.

Nu înțelegea însă pentru ce e pedepsită, că nu făcuse rău nimănui. Răbdase totul primului ei soț, mulțumindu-se să vadă numai partea veselă a vieții să se amuze cu el în zilele bune și să-i erte greșelele făcute în zilele rele. Toată viața și-o stri-

case, cumpărând casa asta nenorocită. Parcă un blestem plutea asupra ei. Sărăcia îi modifica sufletul. Simțea c'o să piardă și imobilul și o să rămâe pe drumuri. I se ivise evantai la ochi și bătrânețea parcă ar fi căzut de sus, așa de repede o învăluia. Înțelese că timpul e ireversibil.

Sissy Marian începuse să uite că a fost odată tânără, că a fost odată frumoasă și că a făcut parte din lumea bună.

...În ziua aceea de toamnă nu mâncase. Luase un sfert de pâine neagră și o bucătică de brânză, dela prăvălia din colț, pentru mica servitoare. Ea răbda. Băuse un ceai. Ajunsese rău, Era însă proprietară, dar zidurile nu se mănâncă, impozitele cresc și datoriile nu ți le plătește nimeni. Prin fața ferestrelor ei triste, frunzele veștejite păreau că mătură nădejdele ei spulberate. Începuse să se însereze. Un vânt rece arăta că, în curând, va cădea zăpada, va veni iarna.

Sissy Marian sta singură și trsisită în odaia dinspre stradă, parcă bătută de Dumnezeu. Deodată se auzi o bătaie în geam: încă unul care n'a prins de veste că pe aici nu mai e ce a fost odată. Zapăcită, întinse mâna înspre sonerie, ca să apese de trei ori: semnul convenit, prin care Jalișca înțelegea că trebuie să iasă în ușă și să gonească, prin orice mijloace, pe musafirul nepoftit. Dar, vai, electricitatea nu era plătită de câteva luni, soneriile legate de ea erau moarte — în casă ardeau lămpi cu gaz; iar Julișca nu mai era, de câțiva ani, la dânsa. A doua bătaie: un nerăbdător. Blestematul de vad... comercial! Se făcu tăcere: oaspetele aștepta. Mii de gânduri stranii năvăliră în capul văduvei. Afară, vântul începuse o simfonie ciudată. Sissy Marian se ridică în picioare: pe dinaintea ochilor îi trecea, într'un fantastic film vorbitor, toată viața ei. Se spune că asta se întâmplă condamnaților la moarte: revăd, pentru ultima oară, tot trecutul lor — apoi cade cuțitul ghilotinii. Nu era și ea o condamnată? Părea c'o strânge ceva de gât. Ciocănitura se repetă, de astă dată în ușă. Vizitatorul cunoștea tainele locuinței: mergea la sigur. Dece s'ar teme? Nu se afla în strada Al. Odobescu Nr. 1 bis?

Condamnata se apropie de ușă, timidă, dar se retrase revoltată, învinuindu-se de inconștiență. Un necunoscut voia să intre, cerea adăpost, cerea dragoste, cum ar fi cerut „coloniale“ la băcanul de peste drum. Și ea... nenorocita!

Ce frumoasă și ce mândră era odată Sissy Marian. Ce

„sateliți“ avea. Ce colonei, ce consilieri de legație, ce industriași a refuzat. Timpuri trecute. Ah, filmul, ce repede se desfășcă și cât e de batjocoritor! Ghilotina, ștreangul, foamea, vadul...

Tremură, dar luă totuși o hotărâre. Toate drumurile îi erau închise. Nevoia imediată, foamea o îmboldea. Înaintă, din nou, în spre ușă, ușor, deschise pe nesimțite, apoi se retrase speriată și zise îngânându-se :

— Intră.

CONST. RĂULEȚ

DIN IMPERATIVELE CATEGORICE ALE FUEHRERULUI :

Germanii vor dreptul de a dispune singuri, drepturi pe cari le au toate popoarele și nu fraze.

Tebue să fac astfel ca dreptul să nu fie transformat în in Justiție. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cnăd am fost la Roma am văzut că istoria umanității este privită sub un unghiul prea îngust. Un popor poate să se dezvolte după mii de ani.

Lucrurile s'au schimbat. Formele exterioare s'au schimbat, dar substanța popoarelor rămâne eternă.

Aveți deplu să purtați sus capul vostru german. Nu ne vom mai pleca niciodată sub dorința streină. Jur acest lucru. Dumnezeu atotputernicul să-mi vină în ajutor!

(Din discurnul ținut la 12 Sept. 1938 la congresul național socialist din Nuerenberg, după „Universul” Nr. 251 din 15 Septembrie 1938).

Un imperativ pe zi:

În viață, decât să învingi printr'o infamie, mai bine să cazi luptnând pe drumul onoarei

La temelia statului stă familia, care trebuie să facă din copii eroi, gata de luptă pentru Neam.

Portul „Dac“

(Urmare din numărul trecut)

EROII DIN NOVACI-GORJ CÂNTAȚI IN VERSURI

*„Pentru tine spurcat rus
Veni ordin și m'am dus
Dusu-m-am și dus oi fi
Până-i lumea n-oi veni“*

Cum a învățat și de unde Raveca Schiopârlan din Novaci-

Gorj să compună „viersuri de jale“.

Raveca Schiopârlan, este acum în vârstă de 39 ani. Ea mărturisește că odată cu vârsta își pierde din vioiciunea cu care era obicinuită a compune cântece de jale pentru morții în floarea vieții.

Deși ea nu are decât 4 clase primare, încă de mică, la vârsta de 9 ani, a învățat să compună astfel de „viers“-uri de jale, dela două fete din Poiana (Sibiului) refugiate în războiul mondial la Novaci. De atunci ea face „viersuri“ mereu și a devenit cunoscută, nu numai în tot satul, dar și în satele vecine... Cred totuși că răsunetul mare pe care-l are *viersul de jale* cântat cu ocazia morții celor tineri, în Novaci, se datorește și faptului că o parte din populația satului Novaci, și cea mai însemnată, e de proveniență din Ardeal de prin părțile Sibiului. Ea și astăzi se ocupă exclusiv cu creșterea viteilor, având gospodării încheiate, asemănătoare cu ale celor rămași dincolo de munți.

Am constatat că peste munți, *viersurile* ocazionale la înmormântare sunt mai mult sau mai puțin comune. Din Feleac, jud. Cluj, de exemplu, am recoltat un material bogat de astfel de *versuri*. Dar, e o deosebire între felul cum se aplică *viersul* acolo și cum se aplică aici. Aici, el nu numai că se cântă, de 2—4 fete sau neveste, dar în multe cazuri se scria pe crucea tânărului sau tinerei dispărute.

Crucea e din lemn. Scrierea deși nu ține mult¹⁾ atâta

1) Impotriva întemderiilor e protejată de modul cum e construită crucea.

însă cât ține, poate da de știre lumii de moartea timpurie a unui tânăr într'un fel cu totul original.

Deci, să nu uităm că *influența* e venită de peste munți și că aici viersul se sapă sau scrie pe cruce, după ce e cântat. Probabil cu mo făceau dacia, cândși cântau morții în versuri, fără însă ca să fie păstrat și scrisul. Raveca Schiopârlan²⁾ întrebată, dacă și în Poiana vers-urile se scriu pe cruce, răspunde că nu știe, dacă se scriu sau nu.

Cum se compun? De câte feluri pot fi versurile?

S'a arătat cum Raveca Schiopârlan, de 39 ani, se plânge că odată cu vârsta, scade și voiciunea cu care compune: „acuma mi-e mai greu. Mă plictisește mai mult“. Spune că acum, are „alte gânduri“, înțelegând că nu-i mai stă capul la cântece, grijile gospodăriei primând. Cu toate acestea „îl compun fiind mortul pe blană“ sau, „a moment“, ceea ce nu face decât să dovedească o mare putere de improvizație.

În alți termeni, se poate spune că Raveca Schiopârlan posedă pentru alcătuirea versurilor „talent“, deși ea nu are cine știe ce „cultură“. Sentimentele își primesc o formă potrivită, iar ideile, o articulație relativ logică în sensul că îmbrăca pe cât se poate realitatea.

În fond „viersu“ sau cântecul se obișnuiește numai la cei ce mor în floarea vârstei. N'ar fi cazul să facem vreo deosebire între unele și altele. Tinerețea e una, deci și categoria acestor cântece nu poate diferi. Nu e tot una însă dacă tânărul a murit acasă, între ai săi; sau dacă a murit pe front. Bradul tăiat și adus din pădure (ne mai având acum mormânt), se pune la cruce *așezat lângă drum*; de preferință în fața casei sau lângă biserică, cum în Novaci e cazul lui Ion I. Coconețul de 28 ani, mort în luptele din Crimeea în ziua de 15 Ianuarie 1942, ori al lui Gh. Gh. Ciocan, la fel, mort eroic în Crimeea într'o lună de primăvară, la fel de tânăr.

Am putea împărți atunci *viersurile* în două, după felul morții celui dispărut. O parte în care arătăm cum se cântă

2) De drept Raveca Coconețu și numai zisă Schiopârlan.

cei căzuți pe câmpul de luptă, iar în altă parte, cei al căror sfârșit s'a întâmplat în sat.

Cadrul diferă, deși pforunzimea sentimentelor poate fi aceeași. De o parte, viersuitoarea va căuta să ne transpună „unde va pe front”; să lege, sufletește, cazul îndepărtat al morții, de cei rămași acasă și deci să avem deaface cu o perrs-pectivă cu mult mai dramatică.

Apoteoza își primește astfel un înțeles înalt. Drept care simbolizează viața veșnic tânără, acum curmată în floare, străjuește la o cruce fără de mormânt... Pe când în al doilea caz, cadrul în care se desfășoară acțiunea, deși este excepțional, pare mai normal decât în cazul dintâiu.

Eroii, cum sunt cântați în versuri la Novaci Gorj.

Interesant e, că în cântec, viersuitoarea lasă loc să glă-suească în cuvinte rimate, însusi... dispărutul, ca și când și-ar depune încă odată firul vieții sale, ca apoi să fie în stare a se rupe dintre ai săi. Viersuitoarea, în cazul de față, nu e decât o interpretă, mai mult sau mai puțin fidelă a sentimentelor ce le are dispărutul voinic față de ai săi și de satul său, care acum își doarme somnul de veci:

„Departa de țara mea
Cu dor dela mămița...”

„Țara mea” și „mămița”, iată un concret care este leit motivul ce revine în aceste versuri — ceea ce dovedește că, interpretul sentimentelor celor dispăruți pe câmpul de luptă, răspunde atât inimei eroului („țara”) cât și inimei mamei sale („cu dor dela mămița”). Interpreta brodează pe un fond profund psihologic și caută să îmbrace ceea ce e adevărat; satul și pe ai săi, ¹⁾ fiindcă aceștia i se pare ei că îi răsare în minte voinicului căzut; ca un cadru din care nu se poate rupe. E universul lumii noastre dela țară, care pentru erou

1) „Primii ordin și plecai
Numai jale în sat lăsai...
In sat și între ai mei
Când m'am despărțit de ei”...

e o realitate; singura realitate. „Țara și mămița mea”, univers mai restrâns, dar cu mult mai real decât ne închipuim noi:

„Li scriam mămiții mele
Să mai alin din durere,
Dar vedeam eu prea bine
Că nu poate veni la mine
Că-i iarnă și drumul greu
Și-i departe satul meu“.

„Iarna“ și „drumul greu“ constituie elementul dramatic care sapă o prăpastie între vis și realitate.

Iată cum viersuitoarea, e pusă deabinelea între obligația de a răspunde sufletește voinicului, căzut pe câmpul de luptă, și mamei sale care, propriu zis, e întruparea de totdeauna a regretatului, căci altfel, nu și-ar formula adecuat această stare de lucruri:

„Mângâierea e departe
Până la mine nu străbate...
Așa mi-am dat ieu viața
Strigând pe mămița mea“.

Mama își face loc în cântecele de jale, în felul de mai sus, lucru care, corespunde și sentimentelor voinicului — fiindcă — „viersuitoarea”, la întocmirea cântecului ține seama de scrisori, precum și de tot șirul de momente prin care a trecut eroul, cum de altfel se vede și din descriția de care e urmat „viersul de jale“.

Se poate spune că mama, în sufletul voinicului ocupă un loc central — mama își reliefează și ea sufletește regretul și se caută parcă scoasă în evidență. Ea este de fapt aceea care-și întrupează regretul în „viers“.

Puține lucruri sunt, dar puternic subliniate. În afară de cadrul descriptiv, care are rolul de a pune în scenă moartea eroului, restul corespunde lumii sufletești care frământă pe mama rămasă fără voinic, iar pe de altă parte, pe voinic fără de ai săi, cari formează una cu satul de sub munte, purtat în suflet continuu prin stepele întinse ale Ucrainei.

*„Pentru tine spurcat rus
Venî ordin şi m'am dus...
Dusu-m'am şi dus oi fi
Până-i lumea n'oi veni“...*

Am arătat că elementul descriptiv ce revine în cântecele de jale are rolul de a pune în scenă, acţiunea principală şi întâmplări din viaţa eroului. În cele din urmă cântecul revine la esenţial, ca în cazul lui I. I. Coconeţu, când elementul dramatic nu-l constituie atât moartea eroului, cât copilul rămas orfan...

*„Din Odes-am scris acasă
La ai mei şi la nevastă;
Din Crimeea iar am scris
Că sunt sănătos am spus...
Deci trimesei trei scrisori
Făr-a mă gândi că mori”*

BCU Cluj, Central University Library Cluj

Iată o altă întâmplare ce îngroaşe deabinelea firul ţesut în broderia dramei ce se cântă cu ocazia acestui viers de jale:

*„Când mi-a scris a mea nevastă
Că am şi eu o fat-acasă
Doamne bine mi-a părut
Şi să mi-o văd aş fi vrut”..*

De astă dată sufletul eroului e stăpânit de dorul copilului ca şi când ar fi copleşit de o speranţă care-l depăşea. Şi faptul că-i copil orfan, ridică şi pentru cântăreţ o problemă gravă sufletească. Societatea răspunde prin ea şi apreciază dela caz la caz că e într'adevăr excepţional de semnificativ ceea ce se arată. Aşa dar, dincolo de sentimentul, să zicem al iubirii de mamă, al dorului de sat şi de ai săi, acum esenţial pentru noi e copilul, care pare că ar fi însăşi viaţa eroului, dacă nu mai mult:

„Și de ia mi-este mai foc...
 ia-i copil fără noroc;
 ia-i copilul mămănui
 că nu știe tatăl lui.
 Pă tăticu ia nu-l știe
 c'a murit la datorie
 și-a murit luptând voios
 pentru crucea lui Cristos”.

Câteva anexe

I. „Această sfântă cruce s'a ridicat în amintirea scumpului nostru soț și tată Ion Cotorcea, mort în luptele din Crimeia pe ziua de 21 Martie anul 1942 în etate de 35 ani.

„Trecătorule, oprește și cu jale aici, citește și vezi, ce foc și mare jele, de tinerețele mele”.

„Cine-ar fi mai gândit,
 Doamne, / Central University Library Cluj
 Când plecai la concentrare
 Că 'napoi n'oi mai veni
 La soție și copii.
 De acas' când am plecat,
 Numai eu știu ce-am lăsat,
 Și m'am dus
 La spurcatu de rus
 Dusu-m-am și dus oi fi
 Până-i lumea n-oi veni.
 In Crîmea 'ndepărtată
 Mi-am dat scumpa mea vieață.
 Așa o fi fost ursat
 Să mori pe front împușcat.
 Când văzui moartea că vine ,
 Fără de-ai mei lângă mine
 Am strigat a mea soție
 Ia-i departe și nu știe
 Strigai fetițele mele
 Sunt departe rău de iele
 Sunt departe și n'aud

Pe-al lor scump tată strigând...
 Pe-ai mei toți că i-am strigat
 Pân' din lume m'am gătat
 Dar nimeni nu mi-a răspuns ,
 Că sunt departe la rus.
 Acum n'am nici o putere
 Fără rog pe Domnu sfânt
 Să trimeată mângâiere
 Și la fetițele mele
 C'au rămas prea mititele
 Cu neazuri și cu jele
 Și is fetele nimănui
 Tatăl lor mort în război.
 Mătușe și unchi iubit
 Ascultați-mi un cuvânt:
 Ingrijiți fetele mele
 Să se facă măricele“.

2. „Această sfântă cruce s'a ridicat în amintirea scumpului nostru soț și frate Ionel Ivan în etate de 32 ani, mort pe câmpul de onoare în luptele din Crimeea pe ziua de 27 Februarie anul 1942“.

„Mă rog lume călătoare
 Să priviți aici cu jale
 Poza și cu crucea mea
 Eu sunt mort în Rusia,
 De nu-mi mai văd soția.
 Doamne, iute m'am mai dus...
 Multe-aș fi avut de spus...
 La soția mea cea bună
 Rămasă jalnică 'n lume.
 Rusule, arză-te focu
 Că tu mi-ai mâncat norocu
 Mi-a rămas soția grea
 Și cu fata mititea
 Mi-am lăsat surori și frați

Dupe mine 'n durerăți
Și cu hainele cernite
Și cu inimile fripte.
Când ne fu drag să trăim
Fraților ne despărțim
Ne despărțim prin război
Să plângă lumea de noi.
Doamne, cum oi putrezi
Când oi sta să mă gândesc
Că nu-i pământ românesc
Și-i pământ străin rusesc.
Vai ce necaz și durere,
Vai ce plâns și mare jele.
Vai ce dor și suspin greu
Ne-a trimis azi Dumnezeu.
Tu soțioară iubită
Rămâi de mine necăjită
Ieu mă rog de tine-așa:
Ca să-mi grijesti fătura.
Dragii mei socri iubiți
Cu vitele necăjiți
De-acuma 'ncolea
Să-mi îngrijiți și soția,
Soție, foc ți-o mai fi
Când primăvar-o veni.
Oile vin dela câmp,
Ieu putrezesc în pământ.
Săraci vitele mele
Mi-ați rămas și voi cu jele
Dup-al vostru stăpân
Că-i mort în pământ străin
Acum toate le sfârșesc
Și nimic nu mai grăiesc
Că trec pragul la cei morți
Rămas bun vă zic la toți.

3. Această sfântă cruce s'a ridicat în amintirea scumpului nostru fiu și frate, Nicolae Gh. Taban. Etate de 28 de ani. Mort în luptele dela Crimeia pe ziua de 10 Ianuarie 1942.

„Asta-i viața de soldat
 Primii ordin și-am plecat
 Și plecăm unde nu știm
 Cine știe, mai venim.
 Ordenu când a venit,
 Dela munte-am coborît
 De-acas mi-am luat ziua bună
 Dela soră tată și mamă
 Mie inima-mi spunea
 Că prin Novaci n'oi mai da.
 N'am plâns,
 Am plecat cnâtând
 In războiu sfânt să lupt
 Din drum acas-am scris,
 Că sunt sănătos am spus
 Ai mei de-acasă-mi scriea
 Dar la mine nu venea.
 Sora două luni de zile
 N'a știut nimic de mine
 Scrisoare când am primit
 Doamne bine le-a părut.
 N'am avut noroc pe lume
 Să mor în țară la mine
 Murii prin cap împușcat
 În Crimeia 'nstrăinat...
 Dragi părinți, surori și frați
 Suntem tare depărtați,
 Dar aduceți-vă aminte
 Și de-ale mele cuvinte
 C-am fost tinerel fecior
 Și n'aș fi vrut ca să mor.
 Am luptat ca un voinic,
 Dar glonțu când a venit
 La pământ m'a doborât
 Ș-am murit cu foc și chin
 Infocat și prea strein...

4. „In amintirea scumpului nostru fiu și frate Gh. Gh. Cio-can. Mort pentru patrie în luptele din Crimeia la 5 Aprilie 1942 în etate de 28 ani“.

Intristații mei părinți
Și voi prieteni cunoscuți
Trecând priviți crucea mea
Și cu fotografia;
Eu sunt departe de ia
Putrezesc în Crimeia.
Foc ți-o fi mămița mea
Până ne-om împreuna
Că doi băeți ai avut
Pe-amândoi ți i-ai pierdut.
Când îmi fu pe lume drag
Muri la rus împușcat
Depart de țara mea
Cu dor dela mămița.
Pentru tine spurcat rus
Prîmii ordin și plecai
Numai jale 'n sat lăsai.
In sat și între ai mei
Cnăd m'am despărțit de ei.
In Tg. Jiu cât am stat
De trei ori pe-acas' am dat
Părinții se bucura
Că poate oi scăpa
Mie-mi spunea inima
Că prin Novaci n'oi mai da.
Chiar așa mi s'a 'ntâmplat
Că la Vinerea mare
Părinții mă aștepta
Eu mergeam spre Rusia
In Rusia când am ajuns
Scrisei la ai mei părinți
Vre-o trei scrisori eu am dat
Niciun răspuns n'am aflat.
Când în picior fui rănit.
La spital m'au și pornit.
Din spital iar scrisei
La scumpii părinții mei
Și rugai pe mămița
Să facă cum o putea
Și să vie pe la mine

Poate mă scapă cu zile.
Ieu scriam mămiții mele
Să mai alin din durere.
Dară vedeam ieu prea bine
Că nu poate veni la mine
Că-i iarnă și drumu greu
Și-i departe satu meu...
Când în spre bine ni-a dat
La front iară am plecat.
Ieram slab fără putere
N'aveam nici o mângâiere.
Chiar în săptămâna mare
Scrisei la ai mei scrisoare
Și rugai pe mămița
Să facă cum o putea
Un pachet ca să îmi dea
Imi mângâiam zilele
Că vin sărbătorile.
Eu așteptam sărbători,
Nu credeam că am să mori.
Vai, amar, ce soartă rea
Noi pregăteam Învierea,
Dușmanul nouă moartea.
Rusule, fii blestemat
Nici atunci nu m'ai lăsat
Și te-ai aruncat cu foc
Pe min m-ai împușcat pe loc.
Vai tinerețele mele
S'au gătat în chinuri grele
Fără nici o mângâiere.
Mângâierea e departe
Pân la mine nu străbate.
Așa mi-am dat ieu vieța
Strigând pe mămița mea.
Doamne, da rău m-ai certat
Să nu mor la mine 'n sat...

ION CHELCEA

Din ziarul „Basarabia“ din 3 Maiu 1943 :

România Eroică

Revistă pentru promovarea românismului

„Revista „România Eroică“, de sub conducerea profundului scriitor și jurist Ion Colfescu Delaturda e în al 6 an de apariție, în care timp n'a cunoscut de cât lupta dreaptă și fățișă pentru promovarea românismului.

„Cu numărul 10-11 din Februarie și Martie 1943 „România Eroică“ — eroică cu adevărat, corespunzând numelui, își făurește un nou pas de avânt în propagarea slovei și purului românism.

„Și acest număr, rezultat al muncii acelor dela redacția din Str. Antim Nr. 19 București, apare măreț într'un mare număr de pagini cu peste 12 articole, cronici, recenzii, spicuri, etc. sub semnătura d-lor : Ion Colfescu Delaturda, Ion Pajură, Ion Al. Bran-Lemeny, Alexandrina Gr. Cantacuzino, George Sbârcea, Flavius, etc.“...

„Fiecare articol sau chiar spicuire și cronică poartă cu mândrie și vigoare sămânța cea mai bună, menită a se întregi în drumul de reînnoire național românescă.

„Însăși frontispiciul revistei poartă, cu dedicație Idealului național. „Numai aceia vor purta titlul glorios de educatori ai generațiilor de mâine, cari vor fi în același timp eroi spirituali ai neamului în care au văzut lumina zilei“ maximă națională din cartea „Spirit și materie“ a directorului revistei.

„România eroică“ merită și necesită a se găsi în biblioteca sau biroul oricărei instituții sau intelectual.“

INTERNAȚIONALĂ III-a

S'a dizolvat internaționala a III-a. În intenția autorilor acestei dizolvări nu era decât o cursă ce se întindea adversarilor. Dar cuțitul e cu două tăișuri. Criminalitatea nordică nu poate fi consfințită pe pământ. Ea însăși nu e decât un vehicol, un instrument de purificare, de distrugere, de suferință, care are rolul lui bine definit în țesătura materială a marilor evenimente pe cari le trăim.

În intențiile autorilor această dizolvare nu era decât o cursă. Dar în fapt ea nu poate fi decât începutul sfârșitului.

IMPERATIVUL ZILEI

Zeii se luptă între ei. Oamenii nu sunt decât instrumente de realizare. Suntem în fața unui conflict între ideologii. Puțini dintre muritori pot ajunge până la priceperea semnificației acestei lupte. Mobilele conștiințe ale unora sau ale celorlalți îi pot înșela. Pot să nu fie decât mobile aparente, curse ce li se întinde pentruca, măcelărindu-se între ei, semănându-se suferința și prăpădul, să se poată ajunge la purificarea, la înălțarea, la noul stadiu de spiritulizare, care în ideologie, în spirit, se pregătește dincolo de înțelegerea noastră obișnuită.

Se urmărește de o parte și de alta victoria. Dar victoria nu poate fi decât a ideilor, a zeilor nemuritori. Nu poate aparține oamenilor. Prefacerile ce se urmăresc de dincolo de spațiu și de timp, de materia trecătoare și coruptibilă, sunt prea mari, pentruca vreunul dintre beligeranți, cu mentalitatea lui redusă la timp și spațiu, să poată spune că a obținut victoria.

Epocalele prefaceri sunt în curs. Ele vor atinge deopotrivă pe toți beligeranții, oricari ar fi mobilele, scopurile cari îi animează în aparență.

Mamei

Pe patul suferinței se stinge o făclie
 Ca dincolo de zare să se aprindă iar,
 Se sbate 'n pieptu-i viața 'n plină nebunie
 Și zâmbetul pe buze se vede tot mai rar.

Se frânge-un trup de mamă, se tângue un suflet
 Se năruie trecuiul în ochii verzi ai ei!
 În fața unui sbucium, zadarnic vreau să cuget
 În mintea mea e moartea — și moartea nu știu ce-i...

Am plâns-o! dulce mamă, alături de tine
 Și tu cu mâna-ți albă mă mângăiai pe frunte,
 Ți-ai ațintit atuncea privirile spre mine
 Și ți-au eșit sub geană, cristaluri vii, mărunte.

Tu, ai rămas plângând în pat de suferință,
 Eu, mă cutremur mamă, că-i ultimul tău plâns,
 Dar cât va mai fi 'n mine un sâmbur de credință,
 Focul iubirei mele, nu va putea fi stâns.

Fășesc gândind la tine, pe drumul pribegiei,
 Prin ploaia cea de aur a discului solar :
 Te văd măicuță dragă 'n pragul agoniei
 Și zâmbetul pe buze-ți din ce în ce mai rar !..

ȘTEFAN POPESCU DRĂGUȘENI

PREOCUPĂRI

MOTTO: „Acum nu mai încap camuflări, nici complicități interesate, nici considerații de moment. Acum problema se pune net: sau cultura și civilizația creștină pune stăpânire definitivă pe lume, sau anarhia moscovită și plutocrația iudeo-masonică vor reuși să distrugă focarele de cultură și de spiritualitate creatoare, cu cari europenii se mândresc de veacuri și cari au transformat, luminat și pus în valoare, întreaga suprafață a globului. Nu există altă ieșire. E o luptă unică, o luptă de început de ev nou, o luptă de răscruce cum n'a mai fost alta în istorie“.

Ion Colfescu-Delaturda

Maledicția resfrântă asupra noastră, taxată cu un procent neînsemnat de ură atavică, revoluționează caracterul inedit pe care-l prezintă, cu această ocazie, problema revendicărilor teritoriale față de U. R. S. S. Niciodată nu ne-a lipsit gândul vreunei nedreptăți. Când, însă, ni s'au călcat în picioare toate orgoliositățile de oameni, când am fost palmuiți cu rănjetele unei biruinți câștigată prin teroare, când ni s'a mănjit sufletul de sudalme — nu mai poate fi vorba de nicio răzbunare. Sensul crucial al luptei noastre în răsărit ne dă satisfacția

întâiei mari superiorități față de falimentara concepție de viață comunizată.

În înclăștarea titanică dintre arhanghelii crucii și bestiile nopții moscovite — nu încape nici un refuz, nici-o ascundere de după deget. Trebuie să biruim.

Pe drumul crucii pe care mergem la biruință, pe culmile desăvârșirii la care tindem, — NEAMUL NOSTRU E BIRUITOR. Noi credem că e mai frumos ca să murim pentru un ideal de viață creștină, decât să trăim creștini o viață de nimic. Nu ne este prea greu a ne da seama că a sosit ceasul răfuelilor, ceasul în care cad minciunile convenționale ale veacului nostru ateu, ceasul în care ne prăbușim în moșiri sau ne ridicăm în lumină.

Luptăm. Categoric. Nu ne preocupă nimic altceva decât biruința definitivă. Nu ne încercăm nemulțumita niciunei adversități, nimic. Pentru Dumnezeu, pentru sufletul nostru, pentru plaiurile copilăriei noastre — luptăm.

Plecând dela aceste categorice imperative românești, d. Ion Colfescu-Delaturda — vorbind despre o selecționare a valorilor spirituale naționale — adăuga „dezideratul, față de care nu se poate porni la drum cu garanții de succes deplin: acela de a se ține seama de necesitatea de a se face parte dreaptă tuturor provinciilor locuite de români”.

E nevoie, oare, a se mai aminti lucrul acesta? Nu! Nu mai poate fi vorba de un separatim oarecare, de orice ordin, acum când înfrățirea ni s'a făcut. În cel mai rău caz, se poate aminti: dreptatea să fie dreptate. Când, însă, ne-a atins aripa rece a morții înțelegem viața mai bine. E cazul nostru. Să ne preocupe mai mult neamul decât nimicuirle de toată ziua.

Bucuriile anilor de belșug și tihnă le plătim astăzi cu sânge. Prin aceasta ne atribuim, oarecum, și o scuză.. Pe viitor — ni se pare că ne vom măsura mai bine entuziasmul. Să ne fie de bine! Înlocuind dominațiile ne aparține pe deaîntregul — atâtea voluptăți ale cunoașterii de sine. Preocupările noastre sunt — trebuie să fie! — altele.

PETRE A. BUTUCEA

Eclipsa demnității naționale

Un neam în timpul lui de dezvoltare are epoci de ascensiune și epoci de decădere. Epocile de ascensiune de multe ori sunt urmate de eclipse morale care întunecă orizontul și calea unui neam. În beatitudinea ce urmează epocelor de ascensiune sau de realizări mărețe, neamurile de multe ori uită sacrificiile și luptele duse de înaintași și cad într'o letargie care sufocă și anihilează tot ce e conștiință și demnitate națională.

Această sufocare este anticipată de cele mai multe ori de o criză morală, de o criză spirituală, a cărei consecință se arată într'un timp mai apropiat sau mai depărtat. Avem exemplul eclatant din trecut cu imperiul roman a cărui faimă s'a dus peste toată lumea cunoscută pe atunci, și care în urma desfrâului și a decăderii morale a ajuns pe panta prăpastiei.

Apoi alte state, ca Franța, Spania, și întrucâtva și noi, dacă am face o examinare obiectivă, am ajunge la concluzia că anul funest 1940 a fost anticipat de o perioadă de criză morală în care a căzut neamul, în urma epocii eroice, ce a culminat prin realizarea visului secular.

Oare acea criză morală, manifestată prin lipsa de religiozitate la o parte din pătura pretinsă cultă, care a dat pe panta francmasoneriei și care în locul spiritualității, a iubirii, a adevărului, a binelui, a frumosului, a fost cuprinsă în angrenajul materialismului, prin iubirea banului, a materiei, mai presus de orice, n'au fost simptomele cari au arătat că ne apropiem de o prăpastie morală și apoi națională?

Oare ura, invidia, pizma, lupta religioasă dintre frați, apoi, oarba neunire, cum o numea odată poetul A. Murășanu, și alte păcate, n'au fost piedica și n'au împiedicat unificarea spirituală a neamului? Ele n'au contribuit la declanșarea crizei morale și naționale în ultimele vremi? Oare criza morală nu ne-a dus și la o eclipsă a conștiinței și demnității naționale? Acea criză, oare, nu ne-a fost exploatată cu multă ingeniozitate de dușmanii noștri interni și externi?

Oare acea criză și eclipsă a demnității naționale nu se mai proiectează și azi pe frontul intern, cu toată gloria și eroismul care au încununat între timp neamul? Oare fiecare dintre noi

cari au încununat între timp neamul? Oare fiecare dintre noi, cari facem parte din nația română și suntem în cadrul Statului nostru, prin gesturile și faptele noastre, păstrăm intactă demnitatea și onoarea națională pe care ne-a redat-o și ne-o redă mândra Armată Română, în epopeica încheștare din Răsărit? Oare nu lezăm mândria și onoarea neamului, atunci când unii dintre noi se fac coadă de topor în mâna unor anumiți străini și când de dragul neromânului care nu vrea să ne învețe limba, suntem aplicați a vorbi cu el în limba lui? Oare căsătoriile mixte, ce atâtea s'au contractat în ultimele decenii n'au fost și nu sunt în defavoarea neamului?

Oare acei Români ce mai vorbesc din snobism limpa neromânească, uită că „limba noastră-i limba sfântă, limba vechilor Cazanii“ cum așa de frumos a spus-o poetul basarabean A. Mateevici? Oare nu graiul este semnul distinctiv al unei nații și nu prin el își exteriorizează bucuriile și gândirile, și, nu și prin apărarea lui un neam își păstrează intactă ființa și mândria națională?

Oare nu ne renegăm neamul când participăm, fie direct, fie indirect, la camuflarea neromânului? Oare sub masca numelui nostru, nu acoperim și nu hrănim de multe ori șerpi veninoși, dușmani interni ai neamului? Oare intențiile frumoase și laudabile ale Statului, luate pentru românizarea comerțului și a industriei, nu sunt întrucâtva anemiate și împiedecate de noi Români?

Oare, noi, prin bunătatea noastră proverbială, de a ajuta deaproapele, prin care am fost caracterizați, nu cădem de multe ori în nepăsare, apatie și indiferentism față de neam, prin intervenții în favoarea neromânului? Oare suntem noi atenți ca prin gesturile și manifestările noastre, din orice loc și de oriunde, să nu ne lezăm sau să nu ne subestimăm în fața neromânului?

Oare nu în multe locuri interesele personale sunt puse mai presus de interesele Statului? Oare nu banul este și azi demonul, pentru care sunt mulți în stare de a-și trăda și renege chiar și neamul?

Să răspundă la aceste întrebări și la multe altele fiecare conștiință românească și după o cercare a conștiinței să ne reculegem, să ne îndreptăm, să ne purificăm, pentruca să nu mai fim capabili de a păcătui contra neamului. Și, purificați,

să ne redresăm îndeosebi, noi cei ce figurăm încă pe frontul intern pentruca să fim la înălțimea celor cari, pe câmpurile de bătaie se sacrifică eroic pe altarul Patriei și Neamului!

Să se știe că în fața Neamului și a Patriei, nu putem trăi cu echivocuri; că noi cei în vinele cărora curge sângele strămoșilor, al neamului crucificat în decursul veacurilor, al neamului pus în robote și jug, în chinuri și dureri, trebuie să pășim cu mândrie pe linia trasă de frământarea și luptele lor de veacuri, cari ne-au dus la împlinirea visului secular și că numai pășind pe calea lor înfruptați cu caracterul lor dârz, de cremene, vom duce steagul românizmului la izbânda finală, care trebuie să vină!

ION GIURGEA

Rugăciune

Doamne, pe ogorul țării mele,
Din înaltul slăvilor coboară,
Mana ce dă holdelor comoara —
Făurindu-i scut de vremuri grele.

Fă din oastea noastră stâncă tare,
Să înfrunte aspre vijelii, —
Apără-ne brazda scumpei gii
De'ncălcarea hoardelor barbare.

Doamne, într'a luptelor vârtoare,
Dă avânt oștirii de vultani,
Să alunge ceata de dușmani,
— Să adune-a Patriei hotare.

Doamne, azi îți cerem să ne dai
Raza de lumină a 'mpăcării,
Să rodească 'n soare holda țării,
Doina să răsunе peste plai.

G. BREAZU-ULMU

C R O N I C A

† MAREȘALUL PREZAN.

S'a stins ultimul Mareșal al războiului nostru de întregire. Epopeia războiului trecut pierde rând pe rând pe actorii și conducătorii ei. Ar fi să ne oprim îndelung asupra personalității Mareșalului, trecut azi în rândul figurilor istorice cari au avut rolul lor determinant în făurirea destinelor noastre. Dar pentru moment toată atenția noastră trebuie îndreptată asupra grelelor lupte pe cari trebuie să le ducem pentru însăși existența noastră ca neam. Când vom eși glorioși din vălmășagul apocaliptic în care suntem amestecați, când ne vom liniști, când viața noastră națională își va relua cadența ritmului dezvoltării ei normale, figura fostului șef de stat major al ultimei etape a războiului nostru de reîntregire, va apare cu întregul ei nimb de glorie.

Ingrijorați de viitorul ce ne așteaptă și preocupați de făurirea armelor spirituale cari au să decidă de Destinul nostru, suntem nevoiți a ne mulțumi pentru moment de a prezenta omagiile noastre pioase la mormântul său proaspăt deschis.

IN AL CINCILEA AN DE RĂZBOI.

Cu 1 Septembrie 1943 am intrat în al cincilea an al celui mai mare război pe care l-a cunoscut omenirea, război la care am participat și continuăm a participa cu toată ființa noastră fizică și spirituală.

Suntem la cea mai periculoasă răscruce de drumuri la care a ajuns vreodată neamul nostru. Toți românii conștienți de menirea lor își dau seama că toate puterile noastre trebuiesc închinare războiului.

Am mers și mergem pe calea pe care am apucat-o, singura salvatoare. Am mers și mergem cu deplină siguranță că vom ajunge la limanul dorit.

În orice război sunt căderi și ridicări. Altfel n'ar fi război. Să nu ne lăsăm impresionați de vicisitudini. Nu forțele materiale sunt acelea cari decid în fond, nu mulțimea oamenilor și abundența materialului care se poate pune la un moment dat în linie de bătae. Toate sunt în funcție de ideologia animatoare a beligeranților. Spiritualitatea lor, idealul, credința decid.

Noi, cei dela România Eroică, de când existăm, am militat pentru Europa nouă, pentru Europa care se naște. Această Europă nu poate fi făurită decât de ideologia care ne-a aruncat în rândurile glorioase ale alaiilor noștri. Nu există altă eșire. *Lu-* mea nu se întoarce pe urmele ei. Evoluția se desfășoară cu o necesitate matematică. Cine se lasă influențat de impresiile de moment dovedește că nu știe să citească în evenimente.

Nu există decât o singură posibilitate: *Triumful zeilor cari făuresc nouile destine ale omenirii pentru milenii.* Acești zei nu pot fi nici cu bolșevicii, nici cu anglo-saxonii și cu atât mai puțin cu, jidanii, cari conduc și decid în ambele tabere adverse nouă.

6 SEPTEMBRIE 1940.

E ziua care a decis de viitorul nostru. E ziua în care s'a pecetluit un trecut și s'a decis o eră nouă. Adevărul acesta s'a verificat și continuă a se verifica pe teren. N'au trecut decât trei ani, și câtă schimbare în existența noastră!

Am putut desfășura în interval un eroism fără de seamă. Soarta popoarelor se plămădește din eroisme. Eroismul desfășurat care se va mai desfășura decide și de soarta noastră. Ne trebuia acest eroism.. Trebuia să-l punem piatră de temelie la viitorul neamului. Măreția lui va dicta măreția zilelor de mâine.

Eroismul nostru nu a fost și nu e precupețit. El a eșit și iese din străfundurile ancestrale ale neamului. E cu atât mai grăitor. El constituie o forță invincibilă și o noblețe de cari se vor sparge astăzi, mâine și prin veacuri toate valurile adverse. Să fim mândri de ceea ce am putut realiza până în prezent. Să fim încrezători în viitorul ce ne așteaptă. Să ne urmăm cu tărie calea. E singura dreaptă. Singura care ne poate duce la triumf.

EVENIMENTELE DIN ITALIA.

În momentul când revista se pune sub tipar a sosit vestea gravelor evenimente din Italia. Acum faptele sunt cunoscute. În momentele celor mai grele încercări cu inamicul, Ducele a fost sechestrat și țara a fost dată pe mâna dușmanilor. Lovitura de stat care a adus asupra Italiei această calamitate a urmărit desființarea fascismului, restabilirea vechilor stări

de lucruri, scoaterea Italiei din război și paralizarea forțelor germane, sperându-se în recunoștința și mărinimia aliaților. Armistițiul a fost încheiat la 3 Septembrie 1943 și ținut secret timp de trei zile, timp care a fost socotit suficient pentru a putea capta armatele germane cari luptau în Italia pentru salvarea intereselor comune. Odiosul procedeelelor caracterizează pe actori. Deaceea valul de revoltă generală a cuprins întreaga omenire.

Dar dintr'un fapt odios, lipsit de etică și de onoare nu se pot culege roade binefăcătoare. Faptele au produs și vor produce repercusiuni incalculabile, cari nu vor fi în niciun caz în favoarea celor ce le-au pus la cale. Urmărilor au și început să apară la orizont. Germania nu a fost paralizată în mișcările sale. A scăpat numai de un balast care-i îngreună mișcările. Italia nu a înlăturat de ororile războiului. Din contră, astăzi e expusă acțiunii destructive a ambelor tabere în luptă.

Nu numai atât. Prestigiul Imperial al Italiei, toate roadele unei acțiuni creatoare de două decenii au fost aruncate peste bord. Mărețele ei perspective de viitor s'au spulberat. Însăși granițele ei vechi au rămas în vânt la discreția oricui.

Noi avem credința că Italia se va renaște. Istoria ei milenară ne stă cheazășie, iar fascismul nu a murit. Reacțiunea se va produce. Redresarea se va face. Opera constructivă a Duceului, sacrificiile pe cari le-a făcut în acest război nu pot rămânea fără roade. Ne găsim în fața unei morți care va aduce după sine învierea.

Dar, ca în fața oricărui mort scump, nu se poate să nu ne cuprindă jalea. Nu se poate ca durerile Italiei să nu fie propriile noastre dureri, oricari ar fi fost greșelile conducătorilor ei față de noi.

Să tragem însă și o învățătură. Prăbușirea Italiei este o dureroasă pildă de ceea ce poate paște un popor care nu se prezintă cu toate puterile unite în fața dușmanului, care-și pierde credința, care uită că numai unirea și credința dă puterea și garantează viitorul, că numai prin eroism se pot făuri destinele popoarelor.

Să avem înaintea pilda vie a marelui popor german care stă unit ca o stâncă de granit în fața dușmanului. Puterea lui e puterea credinței, a unirii, a idealului, a jertfirii neprecupețite pe altarul Patriei Germane. Măreția jertfei acestui po-

por nu-și are asemănare în istorie. A rămas singura garanție a Europei de mâine. Tot ce e viu pe continent trebuie să-i urmeze pilda.

Eroismul fiilor Germaniei Mari nu se poate să nu-i creeze poporului ei viitorul pe care-l merită. În ultimul moment ne vine știrea că Ducele a fost eliberat. Peripețiile acestei eliberări și reușita ei sunt cea mai vie dovadă despre energiile inepuizabile cari vor da Germaniei victoria de mâine.

Faptul eliberării pune într-o lumină orbitoare cele două forțe în luptă: *cavalerismul, înălțimea morală dimpreună bravura fără pereche a eliberatorilor*, capabilă să înfrunte și imposibilul, și lipsa de prevedere, incapacitatea adversarilor de a sta în fața acestor virtuți cardinale.

Faptul e adâncă gâritor cu privire la victoria de mâine.

ADUNĂRILE SCRITORICEȘTI.

De câțva timp cei ce țin condeiul în mână se agită mai mult ca de obicei. La Alba-Iulia, la Turda, „*Sindicatul Presei*“ și la Cernăuți, Cercul „*Bucovina Literară*“, prin reprezentanții scrisului românesc, au avut darul de a pune în evidență pulsul care animează viața publică românească de pretutindeni, puterea irezistibilă care ne va aduce triumful definitiv de mâine.

Ca o ilustrație a celor ce afirmăm, reproducem, după „*Bucovina Literară*“ nr. 64 din 22 August 1943, scena emoționantă care a avut loc în cabinetul Generalului Guvernator din Cernăuți la data de mai sus în timpul cuvântării d-lui Gavril Pop, directorul ziarului *Tribuna* din Brașov, care s'a adresat Generalului cu următoarele cuvinte:

„Domnule General, în sufletul țăranilor subjugați ați rămas și ei Vă așteaptă. Va veni ziua când veți lăsa pana și veți lua iarăși sabia. Drumul peste Dorna îl cunoașteți. Românii veghiază în așteptare.

„Ochii împăienjeniți înotau în lacrimi și buzele tremurau. Atunci însuși d. General Corneliu Dragalina, ne mai putând nici d-sa să-și stăpânească emoția și sentimentele de compasiune ce le încerca, și le-a înecat spontan într-o îmbrățișare sărutnâd pe vorbitor pe amândoi obraji. Lumea din jur nu a mai ținut atunci cont de rigorile ținutei oficiale și durerile unui neam sfâșiat în două, au brăzdat fața tuturor.

„Mult timp nimeni n'a rostit o vorbă, dar de pe chipurile celor adunați în jurul Generalului Dragalina se putea ușor citi că în sufletul fiecăruia murmura un legământ mare, un legământ sfânt ce înfrățește, birue și nu cunoaște obstacole, ca cel de pe vremea martirilor noștri naționali din Munții Apuseni”.

C Ă R Ţ I

I. Gr. Periețeanu, *Svonul Anilor*, editura Socec, București. E ultimul volum de versuri publicat de distinsul nostru colaborator, I. Gr. Periețeanu. Cartea, format mare, tipărită în condițiuni tehnice ireproșabile, are 286 pagini, conține o sinteză a operei poetice a autorului, „ediția definitivă”. D. I. Gr. Periețeanu e un talent multilateral, care se găsește la largul său în domeniile viletii spirituale. Muza sa ne dă o varietate și o bogăție de conținut, o varietate de inspirație care-l ridică la înălțimi în adevăr olimpice. Iată subtitlurile volumului: *Umbrar de vis, Glasul apelor, Escale, Italice, Eroice, Portrete, Viziuni, Traduceri*.

Fiecare din aceste cicluri prezintă un farmec deosebit și ne prezintă pe autor sub un nou aspect poetic. Regretăm că din lipsă de spațiu nu ne putem opri mai îndelung asupra fiecărui ciclu în parte. Suntem nevoiți a ne rezuma în câteva exemplificări pilduitoare din unele din ele.

Din ciclul *Umbrar de vis* reproducem poezia:

CELE ȘAPTE CANDELE

Mă avântam spre zările închise;
Băteam ca un năuc la poarta lor —
Atom pe un grăunte plutitor,
În feeria cosmicelor vise.

Vream să citesc în filele nescrise
Din haos, rostul meu și-al tuturor;
Dar marele-arhitet și ziditor
Milostivirea-i largă mi-o deschise.

Glas tainic de miresme și lumini
Din șapte albe candelă de crini,
Se revarsă pe-absurda-mi pribegie,

Și gândul resemnat și potolit,
Lăsând înaltul, s'adânci în glie,
S'asculte basmul fără de sfârșit!

În *Glasul apelor* poetul cântă, cu un remarcabil talent,
farmecul nesfârșit al mării. Reproducem acest fermecător
peisaj marin:

LUPTA NAVALĂ

E marea azi un lac imens și lin ,
În care-și spală cerul nori de vată.
Cinci pescăruși plutesc în cârd — o pată
Vibrând pe-al undelor senin.

Din larg răsare-o creastă de delfin,
Bizară lamă din adânc săltată,
Ce 'n urmă-i lasă dără argintată:
Ai zice un minuscul submarin.

El tae brusc marina preumblare,
Stărnind în preajmă-i albă frământare.
De-aeroplanе mici ce-l urmăresc

Vertiginos și dârz. Intr'o secundă
Asupra-i s'au lăsat, îl ciugulesc...
Și nava plăsmuită se afundă.

Din ciclul *Portrete*:

CIOCÂRLIA

Se 'naltă drept s'aspire din țările
Lumina-i clară ce devine cânt.
Și 'n triluri de rulate spre pământ
O picură, măiastra ciocârlie.

Dar uliul, cu-aripi de vijelie
Schimbându-i cerul vieții în mormnât,
Înăbușe melodicul avânt,
Cu ghiara și cu ciocul o sfășie.

Căci Nesus în erete preschimbat,
Având străvechi greșeli de răzbunat
Pândește pe fiica-i trădătoare;

Dar Scyla, tot ferindu-se 'n zadar
De ura lui, sub chip de sburătoare
Își capătă sfârșitul legendar,

Nu ne putem reține de a nu reproduce din ciclul *Adorare*
următoarea perlă:

DIN INIMA-MI

Din inimă-mi ai răsărit, senină.
Precum o floare crește din pământ.
Săditu-te-a un zâmbet și-un cuvânt,
Să-mi faci pustiul vieții o grădină.

Ți's nervii mei adâncă rădăcină;
Iar sângele 'n năvalnicul avânt
E apă vie, volbură și cânt
Prin mlădioasa-ți fragedă tulpină.

Și cum te 'nvoaltă visul unui vis
Spre slăvile în care ți-a deschis
Meandre cu 'nstelări firmamentale,

Alievea gândul roinic de-l afund
Pe magicul suș al urmei tale,
La 'ntors, icoana sfarmă versu-mi scund.

La D. I. Gr. Periețeanu totul e cizelat arhitectonic. Forma impecabilă și fondul într'aripat fac din d-sa un aristocrat al poeziei. E unic în literatura noastră.

Theodor Vlădescu: Europa Stat Totalitar. E o carte masivă de propagandă pentru noua Europă și o operă de artă în acelaș timp. Scrisă în trei limbi: în limba română în 1941, în limba germană și în cea italiană în 1942, cartea d-lui Vlădescu nu-și găsește perechea în literatura noastră propagandistică.

Problema Europei totalitare e analizată și pusă la punct de autor, în cele trei limbi europene, dealungul a 80 de pagini pentru fiecare ediție, iar poziția noastră în această Europă este bine definită.

Timpurile prin cari trecem și marile evenimente la cari participăm cu toate puterile noastre aduc după sine: „*Europa*

etnică, Europa istorică, Europa etică, Europa realității naționalității. Nimic în afară de națiune, tot pentru națiune, tot prin națiune, cu un singur motor: PATRIA“.

Aceasta e, după autor, Europa care ne trebuie, Europa care va fi. Acesta e drumul pe care ne-am angajat și pe care trebuie să-l urmăm cu eroism până la capăt. Fotografiiile din text ale oamenilor de seamă cari conduc evenimentele completează în mod practic conținutul lucrării.

Menționăm trei axiome puse de autor la loc de frunte:

Aceea a Mareșalului Antonescu: „*Ne-am născut aici, suntem cei dintâi așezați aici, și vom pleca cei din urmă*“.

Aceea a lui Vasile Conta: „*Cea dintâi condiție pentru ca un stat să poată exista și prospera, este ca cetățenii acelui stat să fie din aceeași rasă de sânge*“.

Și adevărul spus de Adolf Hitler, adevăr pe care nu trebuie să-l uităm nici un moment: *Pământul nu e făcut pentru popoare lase. Tot ce nu e rasă pe lumea aceasta, e pleavă*“.

Nu știm dacă cartea d-lui Theodor Vlădescu e în comerț. Ne închipuim că e prea luxoasă, pentru a putea fi procurată de oricine. Și totuși nu ar trebui să lipsească de pe masa intelectualului român, mai ales în aceste timpuri de răscruce și de grele încercări.

D. N. P. Vaidomiș, profesor, fost în învățământul românesc din Macedonia, ne trimite noua sa lucrare de „*Contribuțiuni la Istoria Românilor Sud-Dunăreni*“: *Origina Tracă a Macedonenilor Preromani*, cu o prefață de Dr. Naum Nance, directorul ziarului „*Macedona*“. Cartea e proaspăt eșită de sub tipar, e de o acută actualitate. Autorul documentează dealungul a 170 pagini origina tracă a macedonenilor alături de toți ceilalți români. Cu hărți și ilustrațiuni în text și cu citate din autorii consacrați putem urmări consacrarea tracă a fiecărui grup macedonean și dăinuirea lor milenară pe plaiurile unde se găsesc.

Cartea d-lui Vaidomiș ocupă un mare gol și e cu atât mai necesară cu cât problema macedoneană e foarte greu de rezolvat, e o problemă vitală pentru noi a cărei dezlegare trebuie să o urmărim cu toată tenacitatea și cu cât propaganda streină, în special cea grecească, caută să dea și să răspândească noțiuni false cu privire la frații noștri de peste Dunăre.

E. R. Gummerus: *Fortăreața*. Editura Remus Cioflec ne dă încă o traducere bună făcută de d-nii Ștefan Baciuc și Sergiu Dumitrescu. Noua carte ce ni se prezintă în ediție românească e de un realism puternic și ne îmbogățește literatura cu una dintre cele mai reprezentative opere din literatura finlandeză.

E. R. Gummerus reconstitue frazele esențiale ale antagonismului dintre ruși și finlandezi, antagonism ce se desfășoară pe toate planurile, de la cel spiritual până la cel politic și economic. *Fortăreața* cuprinde toate realitățile vieții finlandeze, în esența lor.

Un volum, lei 400 la librăriile principale din țară.

Spicuri din Presă

Gazeta Transilvaniei Nr. 67 scrie între altele cu privire la aniversarea zilei de 6 Septembrie 1940:

„Prin urcarea pe tron în împrejurări dramatice, a Suveranului, predestinat de soartă să poarte numele celui dintâi unificator al neamului, s'a pus capăt unui regim de dureroase prăbușiri. Prin domnia începută la 6 Septembrie, România a intrat iarăși pe calea stabilității.

„Ne stăruie încă în amintire condițiile tragice interne și externe din clipa suirii pe tron. O țară desmembrată, prefăcută în halce la cheremul tuturor.

„Nu numai trupul țării ne-a fost sfâșiat. Sufletul neamului, zdrobit în țărână, în zadar încerca să se regăsească. Prea fusesse crudă prăbușirea. Credințele înaintașilor erau călcate în picioare și jertfele lor uriașe de veacuri se iroseau din plin.

„Iată de ce moștenire a avut parte M. S. Regele Mihai în Clipa când Conducătorul Statului i-a făcut cea dintâi urare de domnie, dăruindu-i de ziua numelui spada Voievodului Mihai. Conducătorul a zis: „Voința țării este ca această spadă să n'o încingeți decât în ziua sfîntului Mihai, iar restul anului să stea în Muzeul Armatei. Să nu fie a Voastră pe de-a ntregul și să n'o încingeți în orice zi, decât atunci când Arhanghelul Mihai Vă va învrednici să redați Neamului toată bucuria drăp-tății și toată întruparea nouă pe care o merită“.

„Astăzi când comemorăm trei ani de domnie a M. S. Regelui Mihai, nu putem să aducem o urare mai caldă, care să

cuprindă nădejdlile tuturor, decât dorința ca spada lui Mihai să nu mai fie sortită să aștepte pe rafturile Muzeului un an de zile, pentru o clipă de strălucire. Dorința ca, realizând îndemnul Conducătorului, spada să-i aparțină pe de-a 'n-tregul“.

Ardealul nr. 35 delă 11 Septembrie 1943, sub iscălitura d-lui Gabriel Țepelea comemorează moartea eroică a protopopului Huedinului, Aurel Munteanu, scriind între altele:

„In Septembrie 1940 a căzut un român și o față bisericească. Moartea definește viața. Și protopopul Munteanu a căzut așa cum a trăit: ca român și om al altarului.

„Ne închinăm în fața memoriei martirului cu aceeași ne-strămutată credință creștină: nu există moarte fără înviere, nu există faptă fără răsplată. Și noi credem în Inviere și Dreptate“.

Tribuna din Brașov nr. 703 din 19 August 1943 publică dispozitivul sentinței contra lui Horia Cloșca și Crișan, care a fost executată în ziua de 28 Februarie 1785 „cu o înfiorătoare sălbăticie“ :

„In consecință Horia, zis și Ursu Nicolae și Ioan Cloșca, fiind constatați ca niște scelerați crânceni, ca turburători îndrăzneți ai liniștei și siguranței publice, potrivit codului criminal teresian, articolul 62 de turburări și tumulturi, și articolul 90 despre tâlhării, au să fie duși pentru aceste crime la locul obișnuit de supliciu și acolo să li se frângă cu roata toate membrele corpului, începând pe jos în sus, anume mai întâi lui Ioan Cloșca, apoi lui Horia, zis și Ursu Nicolae, și în chipul acesta să fie trecuți din viață la moarte, iar corpurile lor despicate și tăiate în patru bucăți, capul și părțile corpului pe roate pe lângă diferite drumuri și anume în comunele unde au săvârșit cruzimile cele mai scelerate, iar inimile și intestinele lor să fie îngropate aici la locul de supliciu“.

Tot *Tribuna* în nr. delă 14 August publică impresiile împăratului Iosif al II-lea din cari spicuim:

„Nobilimea ungurească nu se îngrijește de nimic mai mult pe lume decât de veniturile ei și de ceeace poate să-i îngusteze dreptul. Ce-i pasă de ce este drept sau de ce este nedrept.

„...Iobagul este un sclav al Domnului său; el nu are vreo resursă, el trebuie să sarvească după plac; unde și cum vrea stăpânul său. Această țară, îmi fac o conștiință din aceasta, trebuie să fie cercetată și să i se dea o regulamentare“.

„Acești săraci supuși Români cari sunt fără îndoială cei mai vechi și mai numeroși locuitori ai Ardealului, aceștia sunt maltratați de fiecare, fiind copleșiți de toate nedreptățile, așa încât într'adevăr soarta lor, când se uită cineva bine, este vrednică de toată mila și este de mirare că totuși așa de mulți dintre oamenii aceștia există acolo și n'au fugit (din Ardeal) cu toții“.

Porunca Vremii, dela 11 Septembrie 1943, sub iscălitura d-lui Dr. Ilie Rădulescu, cu privire la „*Drama Italiei*“, conchide:

„Tragedia Italiei este înfiorătoare. Dar, cât de imperativ ne îndeamnă martiriul Italiei la unirea tuturor forțelor naționale, unitate cu care singură se pot înfrunta vremile de azi și se pot doborî cele mai aspre, mai vitrege împotriviri ale soartei?“

Gazeta dela Turda în nr. 158 dela 11 Iulie publică în editorial articolul directorului nostru, I. Colfescu-Delaturda, intitulat „*Europa a Europeanilor*“ în care conchide:

Noi ne războim pentru creerea unei noi ordine mondiale, pentru creerea unei Români mult mai mare și mai puternică decât aceea care a fost ieri. Granițele noastre nu mai pot fi în funcție de vecini, ci în funcție de dreptate.

„Suntem în rândurile făuritorilor lumii de mâine, în rândurile *Demurgilor*. Ne făurim o țară nouă, nu cu granițele de ieri, ci cu alte granițe mult mai largi și mai încăpătoare.

„Aceasta trebuie să o știe orice român“.

A D M I N I S T R A T I V E

Toți știm că trecem prin timpuri grele. Munca noastră se cere ajutată și răsplătită.

«ROMÂNIA EROICĂ» roagă pe abonații săi să onoreze chitanțele ce li se trimet prin poștă, știind că înapoierea neachitate a acestor chitanțe, pe lângă că dovedește o regretabilă scădere din partea abonatului, ne cauzează pagube noi cari, date fiind sacrificiile pe cari le facem și greutățile de neînvins cu cari luptăm, nu pot fi lăsate fără sancțiune.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

În lumea care se naște, niciun popor nu poate trăi ca parazit pe socoteala altor popoare.

Puterile anglo-saxone forțează imposibilul. Se pierde din vedere faptul esențial că, se naște o lume nouă, că se produc realități spirituale cari neagă restaurarea vechilor stări de lucruri și implică, în principiu, dispariția lor, ca forme de stat și ca puteri dominatoare.

ABONAMENTE:

Rurale: Instituții culturale Lei 500; Primării și notariate Lei 1.000; Particulari Lei 1.000.

Urbane: Școli primare Lei 1.000; Școli superioare Lei 2.000; Facultăți și Instituții publice Lei 3.000; Întreprinderi Comerciale, Industriale, Bancare, etc. Lei 5.000; Particulari, liberi profesioniști Lei 3.000; Abonamente de onoare, dela Lei 10.000.

Lucrări de căpătâi de citit pe îndelete pentru
timpurile prin cari trecem:

ION COLFESCU-DELATURDA

«*Viața morală a popoarelor și Războiul European, Cauze și Efecte*». București, Tipografia «*Poporul*», 1916.

«*Războiu și Civilizație*», Cluj, Tip. „*Ardealul*”,
Anul 1923.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

«*Spirit și Materie*», Eroismul în viața de stat,
Cluj, Tipogr. «*Ardealul*», 1935.

«*La răscruci de drumuri*», Cluj, Tipografia
«*Lumina*», 1939.

«*Pe drumul marilor prefaceri*», Cluj, Tipogr.
„*Renașterea*“, 1940.

«*Rasa și Geniul ei — Misionarismul românesc
în Noua Europă*» —. București, Tip.
„*Informația Zilei*“ 1943.